

**Рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня
доктора філософії**

27.02.2024 року

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 61.051.127 (Наказ №116/01-04 від 26 грудня 2023 року) Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» Міністерства освіти і науки України, м. Ужгород, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» на підставі прилюдного захисту дисертації «Особливості функціонування та перспективи розвитку сектору гостинності в регіоні» за спеціальністю 051 «Економіка» 27 лютого 2024 року.

Чиняк Віталія Віталіївна, 1994 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2017 році ДВНЗ «Ужгородський національний університет» за спеціальністю «Географія». Навчалася в аспірантурі ДВНЗ «Ужгородського національного університету» з 2019 по 2023 роки.

Працює провідним фахівцем кафедри фізичної географії та раціонального природокористування географічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет», з 2022 року до теперішнього часу.

Дисертацію виконано у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» Міністерства освіти і науки України, м. Ужгород. За результатами перевірки та аналізу дисертації за допомогою програми Unicheck ознак академічного плагіату виявлено не було. Науковий керівник – Слава Світлана Степанівна, кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри економіки і підприємництва Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет».

Здобувачка має за темою дисертації 30 наукових праць, серед яких: 5 статей у наукових фахових виданнях України, 23 наукові праці апробаційного характеру та 2 статті, які додатково відображають наукові результати дисертації, одна з яких опублікована у науковому періодичному виданні держави Європейського Союзу.

1. Слава С. С., Чиняк В. В. & Пугінська В. В. (2020). Компонентно-структурне групування параметрів сфери гостинності. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*, 2(56), 46-51. DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2020.2\(56\).46-51](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2020.2(56).46-51)
2. Слава С.С. & Чиняк В.В. (2021). Функціонування готельних підприємств Закарпатської області в умовах пандемії. *Науковий вісник Одеського національного університету. Серія «Економіка»*, 2(87), 46-53. DOI: <https://doi.org/10.32782/2304-0920/2-87-7>
3. Чиняк В.В., Пугінська В.В. & Слава С.С. (2021). Внутрішньо-організаційні особливості діяльності готельних підприємств Закарпатської області в умовах пандемії. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*, 2(58), 33-39. DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2021.2\(58\).33-38](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2021.2(58).33-38)
4. Чиняк В.В. (2021). Огляд впливу динаміки туристичних потоків на наповненість готельних підприємств Закарпатської області в період 2018-2020 рр. *Індустрія туризму та гостинності в Центральній та Східній Європі*, 3, 61-67. DOI: <https://doi.org/10.36477/tourismhospsee-3-9>
5. Славик Р.В., Лета В.В. & Чиняк В.В. (2022). Аналіз динаміки відвідувачів малих та середніх готельних підприємств Закарпатської області в кризових умовах. *Інфраструктура ринку*, 67, 149-155. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastructure67-26>
6. Славик Р.В., Фекета І.Ю. & Чиняк В.В. (2022). Особливості розвитку туризму та рекреації в умовах кризових процесів. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*, 2(60), 97-104. DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2022.2\(60\).97-104](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2022.2(60).97-104)
7. Chyniak V. & Salyuk M. (2022). Trends in the functioning of the tourism sector in crisis conditions on the example of hotel enterprises of the Transcarpathian region, Ukraine. *Economics & Education*, 7(4), 20-26. DOI: <https://doi.org/10.30525/2500-946X/2022-4-3>
8. Чиняк В.В. & Чиняк А.В. (2020). Рекреаційні ресурси України як передумова для розвитку оздоровчо-лікувального туризму. *Вітчизняна наука на зламі*

- епох: проблеми та перспективи розвитку: матеріали Всеукраїнської наукової інтернет-конференції. Переяслав, 72-77.
9. Слава С. С. & Чиняк В. В. (2020). *Вплив зміни клімату на господарський комплекс України*. Вплив кліматичних змін на просторовий розвиток територій Землі: наслідки та шляхи вирішення: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. Херсон, 211-215.
  10. Чиняк В.В. & Пугінська В.В. (2020). *Проблеми розвитку підприємств готельної індустрії в Україні*. Перспективи розвитку економіки та управління в умовах кризи: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Одеса, 76-79.
  11. Чиняк В.В. & Пугінська В.В. (2020). *Стан туристичної діяльності в областях Карпатського регіону України*. Сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності: міжнародна науково-практична конференція. Львів : ЛДУФК, 295-297.
  12. Пугінська В.В. & Чиняк В.В. (2020). *Рекреаційне лісокористування як перспектива розвитку лісової галузі в Україні*. Актуальні проблеми використання потенціалу економіки країни: світовий досвід та вітчизняні реалії: V Міжнародна науково-практична конференція. Дніпро, 115-117.
  13. Пугінська В.В. & Чиняк В.В. (2021). *Лісогосподарська галузь Карпатського регіону України: динаміка та тенденції розвитку*. Модернізація економіки та фінансової системи: досвід європейських країн та перспективи України: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 44-49.
  14. Слава С. С. & Чиняк В. В. (2021). *Аналіз динаміки туристичних потоків Закарпатської області в докризовий період*. Економічний розвиток держави, регіонів і підприємств: проблеми та перспективи: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції молодих учених. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 155-156 URL: http://science.inem.lviv.ua/wpcontent/uploads/2017/01/CONF_NTSA_2021pdf вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. і англ.

15. В.В. Чиняк, В.В. Пугінська & С.С. Слава. (2021). Ефективність використання заходів щодо запобігання розповсюдження інфекції SARS- COVID малими готельними підприємствами Закарпатської області. Інновації, гостинність та туризм: наука, освіта, практика: Всеукраїнська науково-практична конференція в рамках святкування 75-річчя ЛДУФК. Львів, 102-104.
16. Карабінюк М. М., Чиняк В. В. & Карабінюк Я. В. (2021). *Валоризація високогірних пасовищ українських Карпат у XXI сторіччі у процесі європейської інтеграції. Розвиток сільських територій на засадах екологічності, енергонезалежності й енергоефективності: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції.* Полтава : РВВ ПДАА, 69-72.
17. Слава С.С. & Чиняк В.В. (2021). *Пристосування готельних підприємств Закарпатської області до функціонування в умовах пандемії.* Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях : зб. матеріалів XIX Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 100-річчю Одеського національного економічного університету. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 355-357. DOI: <https://doi.org/10.32680/978-966-992-589-3>
18. Чиняк В. В., Пугінська В. В. & Слава С. С. (2021). *Прогнозні терміни відновлення діяльності готельних підприємств Закарпатської області в посткоронавірусний період. Шляхи забезпечення стабілізації економіки в умовах пандемії: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції.* Одеса : Східноєвропейський центр наукових досліджень, 27-29.
19. Пугінська В. В., Чиняк В. В. & Карабінюк М. М. (2021). *Перспективи розвитку туристичної сфери Закарпатської області шляхом оптимізації діяльності лісового сектору регіону.* Economy digitalization in a pandemic conditions: processes, strategies, technologies: International scientific conference. Riga, Latvia : "Baltija Publishing", 66-71. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-028-5-13>
20. Слава С.С. & Чиняк В.В. (2021). *Взаємодія вибірових параметрів креативності, культури та економіки в контексті їх регіонального розподілу.* Міжнародна конференція «Креативність, підприємництво, інновації:

- управлінські та освітні тренди майбутнього» (IMPULSE 2021). Харків : Видавництво «Точка», 64-67.
21. Slava S. & Chynyak V. (2021). *Econometric measuring of relationship between creative & cultural and economic parameters in Ukrainian regions*. Актуальні питання економіки, обліку, фінансів та управління персоналом: збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції. Ужгород: Видво УжНУ «Говерла», 27-29. ISBN 978-617-7825-39-4
  22. Slava S. & Chyniak V. (2021). *Internal organizational peculiarities of hotel activities in pandemic conditions, Transcarpathia, Ukraine*. Disaster risk management and solutions for monitoring of risks: International Conference G.I.C.2021 (November 18-20, 2021. Bucharest, Romania).
  23. Salyuk M., Chyniak V. & Chyniak A. (2021). Characteristics of foreign tourist flows in the Transcarpathian region in the conditions of a global pandemic. International scientific innovations in human life: V International scientific-practical conference. Manchester-Liverpool: Cognum Publishing House, 244-249.
  24. Віталія Чиняк. (2021). *Бізнесові пристосування готельних підприємств Закарпатської області до функціонування в умовах кризи*. Географічні аспекти просторової організації території, суспільства та збалансованого природокористування: матеріали науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених. Ужгород: ПП Данило С.І., 51-54.
  25. Віталія Чиняк. (2022). *Комплексні заходи готельних підприємств Закарпатської області щодо запобігання розповсюдження пандемії COVID-19*. Географічні аспекти просторової організації території, суспільства та збалансованого природокористування: матеріали II науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених. Ужгород: ПП Данило С.І., 140-143.
  26. Чиняк В.В. & Чиняк А.В. (2022). *Аспекти впливу зовнішнього туристичного потоку на функціонування індустрії гостинності Закарпатської області*. Географічні аспекти просторової організації території, суспільства та збалансованого природокористування: матеріали III науково-практичної

- конференції студентів, аспірантів і молодих вчених. Ужгород: ПП Данило С.І., 67-71.
27. Чиняк В.В. & Чиняк А.В. (2023). *Соціально-економічний аспект пандемії COVID-19 в контексті кризи людського капіталу (на прикладі готельних підприємств Закарпатської області)*. Географічні аспекти просторової організації території, суспільства та збалансованого природокористування: матеріали IV науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених. Ужгород: ПП Данило С.І., 62-69.
28. В. Чиняк. (2023). *Бізнесові ускладнення у діяльності готельних підприємств Закарпатської області в кризовий період*. Міжнародна науково-практична конференція «Географічна освіта і наука: виклики і поступ» присвячена 140-річчю географії у Львівському університеті. Львів: Простір-М, 172-176.
29. М. Мукута, М. Salyuk, V. Chyniak, V. Leta & A. Zadorozhnyy. (2023). *Kamianytsia quarry as a geological training ground for geography students*. International Conference of Young Professionals «GeoTerrace-2023», Lviv, Ukraine.
30. V. Leta & V. Chyniak. (2023). *The impact of current crisis on the development of alternative tourism in Ukraine*. Альтернативний туризм : матеріали науково-практичного семінару. Львів, Україна, 39-42.

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Біланюк Ольга Петрівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (офіційний опонент).

Зауваження Біланюк О.П.:

1. У підрозділі 1.3. (с. 79-81) авторкою зазначено, що як світовий тренд все більшої популярності набирає сталий та відповідальний туризм, основною філософією та ціллю якого є мінімізація антропогенного впливу на дестинації. Як наслідок, державна політика кожної окремої країни світу формує розвиток сектору через регулювання туризму, потоків імміграції та правил ведення бізнесу. З метою

порівняння, доцільно було навести приклад впроваджених заходів політики сталого туризму в Україні з аналогічними характеристиками інших держав, для виявлення негативних тенденцій чи конкурентних переваг.

2. У процесі дослідження, у підрозділі 2.2. (с. 151) авторкою визначено, що зовнішній (іноземний) туристичний потік – один із найвразливіших аспектів сектору туризму не лише Закарпатської області, але й України в цілому. На нашу думку, варто було детальніше зупинитися на поясненні саме даного феномену, який мав місце і на докризовому етапі функціонування сектору гостинності як на державному, так і на місцевому рівні.

3. У підрозділі 3.2. (с. 221) при розкритті аспектів, що стосуються політичних факторів аналізу PESTEL для індустрії гостинності в Закарпатській області України, які перш за все характеризуються політичною стабільністю регіону, яка й впливає на загальне бізнес-середовище, авторці слід було більш широкоспектрально представити ряд політичних причин, які негативно впливають на формування сприятливого середовища для функціонування закладів сектору туризму в регіоні.

Зауваження не впливають на наукову цінність роботи.

Вовк Світлана Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного туризму і готельного бізнесу Навчально-наукового інституту міжнародних відносин імені Б. Д. Гаврилишина Західноукраїнського національного університету (офіційний опонент).

Зауваження Вовк С.В.:

1. Розкриття тематики, зокрема в частині вивчення досвіду зарубіжних країн, засобом порівняльного аспекту діяльності окремих туристичних регіонів світу, доречно доповнити поглибленим розглядом низки причин, через які, незважаючи на пріоритетність розвитку сектору туризму і гостинності, фінансові бюджетні видатки на дану сферу діяльності мають значну диференціацію в кількісному та якісному обсязі (підрозділ 1.3).

2. У процесі дослідження автором визначено, що готельні підприємства Закарпатської області відразу відчули наслідки пандемії, проте їх реакція також

була диференційованою, тому просторовий розподіл за відсотковими показниками загальної виручки, прибутку та віддачі із вкладених коштів у період кризи мав також вигляд окремих кластерів, які склали заклади зі спільними домінуючими ознаками. Доцільно було б, на нашу думку, також конкретизувати стан фінансових надходжень підприємств і на докризовому етапі (підрозділ 3.1).

3. У підрозділі 3.3. авторці слід було розкрити можливості формування зовнішньоекономічних зв'язків на локальному та регіональному рівнях у сфері розбудови інфраструктури індустрії гостинності, враховуючи прикордонне розташування досліджуваного регіону.

Зауваження не впливають на наукову цінність роботи.

Кубіній Наталія Юріївна – кандидат економічних наук, професор, професор кафедри економіки і підприємництва економічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (рецензент).

Зауваження Кубіній Н.Ю.:

1. У роботі присутня деяка фрагментарність викладу матеріалу. Наприклад, на стор. 36 автор наводить думку, що «індустрія гостинності – це сфера підприємництва, яка складається з таких видів обслуговування, що спираються на принципи гостинності, що характеризуються щедрістю та дружелюбністю щодо гостей», після чого логічним було б розкрити саме принципи, а потім показати, як ці принципи визначають види обслуговування і, відповідно, уявити групування компонентів-складових сфер гостинності (табл. 1.1.1.). Аналогічно, на стор. 50 автор переходить до питання кластеризації без попереднього опису логічного зв'язку з попереднім матеріалом.

2. У підрозділі 1.1. слушною є теза про те, що індустрію туризму і гостинності варто розглядати як складний, багатокомпонентний процес обслуговування споживачів, а отже, роль і значення факторів, які визначають загальний напрям розвитку чи специфіку окремих рис сектору гостинності, стають важливими і очевидними для дослідження (с. 34-38). Проте у зазначеному контексті авторці варто було б детальніше окреслити ряд вищезазначених факторів впливу та обґрунтувати природу їх походження.

3. У підрозділі 1.3. (с. 80-81) зазначено, що міжнародний досвід і глобалізаційний вплив є невід'ємною частиною розвитку сфери гостинності держави. Здатність сектору адаптуватися до різних культур, реагувати на глобальні тенденції та співпрацювати на міжнародному рівні має важливе значення для його зростання та сталого розвитку. При розкритті даного аспекту варто акцентувати увагу на заходах, які можна імплементувати в діяльності підприємств сектору гостинності Закарпатської області.

4. Підрозділ «2. 1. Загальні риси сектору гостинності у Закарпатській області в допандемічний період у розрізі діяльності туристичних організацій» – загальний огляд, визначення загальних рис, якостей цілого не може бути визначено лише за однією його складовою. Можливо, краще було б назвати підрозділ «Характеристика туризму як системотворчої основи сектора гостинності» (приблизна назва, в якій наголошується на туризмі). А далі логічно б лягав підрозділ 2.2., в якому представлена характеристика готельного сегмента як певною мірою похідного від туристичного.

5. У підрозділі 2.2. у процесі розкриття аспекту кадрового забезпечення та посилення ролі людського капіталу, як одного з вагомих факторів у подальшому розвитку та популяризації секторів туризму та гостинності Закарпатської області, доцільно було більш детально розглянути роль державних інвестицій у дану сферу (с. 145-149).

6. У підрозділі 3.3. (с. 235-236) одним із економічних механізмів, які сприятимуть створенню сприятливих умов для функціонування сектору гостинності Закарпатської області, вказано створення спеціальних економічних зон. Відповідно до зазначеного доцільно окреслити передумови для забезпечення даного процесу.

Зауваження не впливають на наукову цінність роботи.

Кіш Галина Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туристичної інфраструктури та готельно-ресторанного господарства факультету туризму та міжнародних комунікацій ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (рецензент).

Зауваження Кіш Г.В.:

1. Авторкою окреслено деталі функціонування малих та середніх готельних підприємств Закарпатської області в кризових та нормальних умовах, які розглянуті через призму ряду багатокомпонентних економічних показників (с. 132-140). Не зважаючи на те, що більшість закладів готельного господарства області відносять до малих та середніх підприємств, авторці доцільно було б також розглянути інформаційну базу щодо функціонування великих готельних закладів регіону. Також варто було розширити діапазон досліджуваних термінів діяльності туристичних підприємств з 2019-2020 рр. до, як мінімум, трьох річного періоду (с.120-122)

2. Доцільним вважається окреслення аспекту кадрового забезпечення та посилення ролі людського капіталу, як одного з вагомих факторів у подальшому розвитку та популяризації секторів туризму та гостинності Закарпатської області (с. 145-149). Окрім того, ймовірним є обґрунтування можливостей державного інвестування локального та регіонального рівнів у розвиток людського капіталу.

Зауваження не впливають на наукову цінність роботи.

Готра Вікторія Вікторівна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки і підприємництва ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (голова разової спеціалізованої вченої ради). Відмічена актуальність, наукова новизна, теоретичне та практичне значення. Зауважень не вказано.

Результати відкритого голосування:

«За»   5 членів ради

«Проти»   0 членів ради

«Утримались» 0 членів ради

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада (Наказ №116/01-04 від 26 грудня 2023 року) присуджує Чиняк Віталії Віталіївні ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Вікторія ГОТРА